

Onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers

1. Omschrijving van onthaalonderwijs

Onthaalonderwijs is onderwijs dat de taalvaardigheid Nederlands en de sociale integratie van de anderstalige nieuwkomer bevordert en heeft tot doel de anderstalige nieuwkomer voor te bereiden op het instromen in het gewoon onderwijs en de doorstroming te bevorderen in de reguliere klaspraktijk en gedurende de verdere schoolloopbaan. Het onthaalonderwijs moet de anderstalige nieuwkomer in staat stellen op een efficiënte manier te functioneren in de klas, in overeenstemming met zijn leeftijd, als lerend individu en als lid van de klas- en schoolgemeenschap. Het onthaalonderwijs, zowel in het onthaaljaar als in het vervolgjaar, maakt werk van de actieve integratie van de anderstalige nieuwkomer in het schoolleven, waarbij de relatie van de anderstalige nieuwkomer met de klastitularis en met leeftijdgenoten de nodige aandacht krijgt. Leren omgaan met sociale en culturele verscheidenheid is hierin van groot belang. De aanvullende lestijden voor anderstalige nieuwkomers kunnen vanaf 1 september 2014 ook worden aangewend voor de organisatie van een taalbad.

2. Definitie van anderstalige nieuwkomers en gewezen anderstalige nieuwkomers

a. Anderstalige nieuwkomers (AN)

Anderstalige nieuwkomers zijn leerlingen in het basisonderwijs die op de datum van hun inschrijving of op 1 september volgend op de inschrijving gelijktijdig aan al de volgende voorwaarden voldoen:

- 5 jaar of ouder zijn of ten laatste op 31 december van het lopende schooljaar 5 jaar worden
- niet het Nederlands als thuistaal of als moedertaal hebben
- onvoldoende de onderwijstaal beheersen om met goed gevolg de lessen te kunnen volgen
- maximaal 9 maanden ingeschreven zijn in een school met het Nederlands als onderwijstaal (de vakantiemaanden juli en augustus worden niet meegerekend)
- een nieuwkomer zijn, d.w.z. maximaal 1 jaar ononderbroken in België verblijven.

De thuistaal is de taal die gehanteerd wordt voor de gangbare communicatie binnen het gezin. De moedertaal is de taal die het kind van kindsbeen af kreeg aangeleerd. Het vaststellen van de thuistaal of moedertaal en het bepalen of een leerling nieuwkomer is, gebeurt op grond van een schriftelijke verklaring op eer, gedateerd en ondertekend door de ouders of door een persoon die de minderjarige leerplichtige leerling in rechte of in feite onder zijn bewaring heeft.

De vaststelling omtrent het onvoldoende beheersen van de Nederlandse taal om met goed gevolg de lessen te kunnen volgen, gebeurt door de school en wordt desgevallend gecontroleerd door de inspectie.

Naast deze eerste groep slaat de term “anderstalige nieuwkomer” ook op kinderen die officieel verblijven in een open asielcentrum. Voor deze kinderen blijft enkel de leeftijdsvoorwaarde behouden. Het schooljaar nadat ze niet meer in het asielcentrum verblijven, komen ze in aanmerking voor het vervolgjaar.

b. Gewezen anderstalige nieuwkomers (GAN)

Gewezen anderstalige nieuwkomers zijn leerlingen in het basisonderwijs die in het voorafgaande schooljaar anderstalige nieuwkomers waren en onthaalonderwijs hebben genoten. Wanneer een anderstalige nieuwkomer na het onthaaljaar van school verandert, moet de nieuwe school bij de oude school een verklaring opvragen waaruit blijkt dat deze leerling het voorafgaande schooljaar anderstalige nieuwkomer was en een onthaaljaar in die school heeft genoten.

3. De aanvullende lestijden

a. Voorwaarden voor het onthaaljaar

Om de financiering of subsidiëring van aanvullende lestijden voor beide groepen anderstalige nieuwkomers te bekomen, moeten alle volgende voorwaarden vervuld zijn:

- een voldoende aantal anderstalige nieuwkomers hebben
- het schoolbestuur moet voor elke anderstalige nieuwkomer een individueel werkplan organiseren
- het schoolbestuur gaat de verbintenis aan om de leerkrachten te laten deelnemen aan nascholing gericht op onthaalonderwijs. Daarbij moet elk van de volgende twee actieterreinen aan bod komen:
 - het bevorderen van taalvaardigheidsonderwijs
 - het bevorderen van sociale integratie.

b. Normen voor het onthaaljaar

Scholen kiezen ervoor om te tellen per school of per scholengemeenschap. Het gelijktijdig toepassen van de beide systemen mag niet. Het is wel mogelijk dat 1 of meerdere scholen van de scholengemeenschap ervoor kiezen om op schoolniveau te tellen, terwijl de overige scholen van de scholengemeenschap op het niveau van de scholengemeenschap tellen. Tijdens het schooljaar kan niet van systeem worden veranderd.

➤ Per school geteld

Als er gekozen wordt om per school te tellen, worden er aanvullende lestijden voor de opvang van anderstalige nieuwkomers gefinancierd of gesubsidieerd op volgende wijze:

De school moet een minimum aantal anderstalige nieuwkomers hebben om aanvullende lestijden te kunnen inrichten:

- Voor autonome kleuterscholen of autonome lagere scholen met slechts 1 vestigingsplaats moeten er op de eerste schooldag van september of in de loop van het schooljaar in de school minimaal vier anderstalige nieuwkomers als regelmatige leerling ingeschreven zijn.
- Voor alle andere scholen moeten er op de eerste schooldag van september of in de loop van het schooljaar in de school minimaal zes anderstalige nieuwkomers als regelmatige leerling ingeschreven zijn.

Van zodra het minimum aantal anderstalige nieuwkomers is bereikt, wordt het volgende aantal lestijden op het niveau van de school gefinancierd of gesubsidieerd :

- twee aanvullende lestijden per school
- anderhalve lestijd per anderstalige nieuwkomer.

Als in de loop van het schooljaar het aantal anderstalige nieuwkomers dat als basis heeft gediend voor de vorige vaststelling met minimaal vier wordt overschreden, dan heeft de school recht op extra aanvullende lestijden: anderhalve lestijd per bijkomende anderstalige nieuwkomer. De financiering of subsidiering van aanvullende lestijden wordt stopgezet als het aantal ingeschreven anderstalige nieuwkomers minder dan twee bedraagt .

➤ Per scholengemeenschap geteld

Als er gekozen wordt om per scholengemeenschap te tellen, worden aanvullende lestijden voor de opvang van anderstalige nieuwkomers op de volgende wijze gefinancierd of gesubsidieerd:

- Er moeten op de eerste schooldag van september of in de loop van het schooljaar minimaal twaalf anderstalige nieuwkomers als regelmatige leerling zijn ingeschreven in alle scholen van de scholengemeenschap samen. Scholen die tellen op schoolniveau mogen hierbij niet worden opgenomen.

Het aantal aanvullende lestijden dat wordt gefinancierd of gesubsidieerd op het niveau van de scholengemeenschap bedraagt :

- anderhalve lestijd per anderstalige nieuwkomer in de scholen

De aanvullende lestijden worden berekend op het niveau van de scholengemeenschap maar toegekend op het niveau van de scholen.

Als in de loop van het schooljaar het aantal anderstalige nieuwkomers dat in de scholengemeenschap als basis heeft gediend voor de vorige vaststelling met minimaal vier wordt overschreden dan hebben de betrokken scholen recht op extra aanvullende lestijden: anderhalve lestijd per bijkomende AN. De financiering of subsidiëring van aanvullende lestijden wordt stopgezet als het aantal ingeschreven anderstalige nieuwkomers minder dan vier bedraagt .

➤ Overdracht

De lestijden voor onthaalonderwijs kunnen gedurende het volledige schooljaar worden overgedragen.

c. Normen voor het vervolgjaar (GAN)

Voor de opvang van gewezen anderstalige nieuwkomers wordt er voor het volledige schooljaar 1 lestijd gefinancierd of gesubsidieerd per gewezen anderstalige nieuwkomer, die ingeschreven is op de eerste schooldag van oktober van het lopende schooljaar. De teldag is dus de eerste schooldag van oktober van het lopende schooljaar. Om deze lestijden te verkrijgen, zijn er geen minimumnormen vastgelegd.

d. De toelage voor anderstalige nieuwkomers

Aan scholen die aanvullende lestijden voor anderstalige nieuwkomers krijgen, wordt een toelage toegekend per anderstalige nieuwkomer. De toekenning van de toelage gebeurt als volgt: 12,5 euro per volledige maand per anderstalige nieuwkomer in de periode waarin de school het onthaaljaar organiseert.

Van zodra de school geen aanvullende lestijden voor het onthaaljaar meer kan organiseren stopt ook de toelage. De uitbetaling van de toelage gebeurt eind juni van het betrokken schooljaar.

Voor het vervolgjaar is er geen extra toelage voorzien.

4. Mededeling aan uw schoolbeheerteam

1. Aanvraag van aanvullende lestijden in het onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers – per school geteld

Van zodra uw school voldoet aan de hierboven vermelde voorwaarden en beslist heeft om te tellen per school vult u dit Excelformulier in: <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/documenten/bestand.ashx?nr=3209>

2. Aanvraag van aanvullende lestijden in het onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers – per scholengemeenschap geteld

Van zodra uw scholengemeenschap voldoet aan de hierboven vermelde voorwaarden, vult u dit Excelformulier in: <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/documenten/bestand.ashx?nr=3211>

5. Ambten

De toegekende aanvullende lestijden voor onthaalonderwijs worden steeds aangewend in het ambt van kleuteronderwijzer of van onderwijzer. De aanvullende lestijden kunnen ook worden toegekend aan de directeur of de adjunct-directeur met onderwijsopdracht.

Eens gekozen voor de ambten waarin de aanvullende lestijden voor onthaalonderwijs worden aangewend, moet het schoolbestuur de regels toepassen met betrekking tot de verdeling van de betrekkingen onder de vastbenoemde titularissen, de terbeschikkingstelling wegens ontstentenis van betrekking en de voorrang.

Als het schoolbestuur ervoor kiest om de aanvullende lestijden voor onthaalonderwijs toe te kennen aan een vastbenoemd personeelslid dat echter niet vast is benoemd in het ambt van kleuteronderwijzer of onderwijzer, kan dat alleen maar via het stelsel en onder de voorwaarden van het “verlof tijdelijk andere opdracht (TAO)”.

De betrekkingen die worden ingericht op basis van de organieke lestijden voor onthaalonderwijs, komen in aanmerking voor vacantverklaring en vaste benoeming, affectatie en mutatie.

6. Mededeling aan uw werkstation

Aanstellingen in aanvullende lestijden anderstalige nieuwkomers meldt u elektronisch aan uw werkstation met de vakcode 436. Deze vakcode moet u steeds gebruiken in combinatie met de ambten van onderwijzer (ambtcode 33), kleuteronderwijzer (ambtcode 32), directeur met lesopdracht (ambtcode 13) of adjunct-directeur met lesopdracht (ambtcode 70).

7. Extra toelage toegekend in het schooljaar 2017-2018 in het gewoon kleuteronderwijs in het kader van het stijgend aantal anderstalige kleuters

Scholen in het gewoon basisonderwijs ontvangen, onder bepaalde voorwaarden, in het schooljaar 2017-2018 een extra toelage. Het ontvangen van deze extra toelage heeft geen invloed op de toekenning van de aanvullende lestijden anderstalige nieuwkomers of gewezen anderstalige nieuwkomers. Deze extra toelage heeft ook geen invloed op de toelage van 12,5 euro per volledige maand per anderstalige nieuwkomer in de periode waarin de school een onthaaljaar organiseert.

1. Voorwaarden om de toelage te ontvangen

De school voldoet aan van de volgende criteria:

- de school kent op 27 oktober 2017 een stijging van het aantal kleuters die voldoen aan het leerlingenkenmerk thuistaal niet de onderwijstaal t.o.v. de teldag voor de berekening van het werkingsbudget voor schooljaar 2017-2018
- de school telt op 27 oktober 2017 minstens leerling die uiterlijk op 31 december van het lopende schooljaar jonger dan vijf jaar is en die op 27 oktober 2017, gelijktijdig aan de volgende voorwaarden voldoet:
 - hij is een nieuwkomer, dit wil zeggen dat hij pas vanaf 1 juli 2017 of later in België verblijft
 - hij heeft niet het Nederlands als thuistaal of moedertaal
 - hij beheerst onvoldoende de onderwijstaal om met goed gevolg de lessen te kunnen volgen
 - hij is maximaal negen maanden ingeschreven, vakantiemaanden juli en augustus niet inbegrepen, in een school met het Nederlands als onderwijstaal.

2. Berekening van de extra toelage

De extra toelage waar de school recht op heeft, is 950 euro maal (C + (D-C)), waarbij, als D-C negatief is dit gelijkgesteld wordt aan 0.

- C= het totale aantal kleuters in de school die uiterlijk op 31 december van het lopende schooljaar jonger dan vijf jaar zijn en die op 27 oktober 2017, gelijktijdig aan de volgende voorwaarden voldoen:
 - hij is een nieuwkomer, dit wil zeggen dat hij pas vanaf 1 juli 2017 of later in België verblijft
 - hij heeft niet het Nederlands als thuistaal of moedertaal
 - hij beheerst onvoldoende de onderwijstaal om met goed gevolg de lessen te kunnen volgen
 - hij is maximaal negen maanden ingeschreven, vakantiemaanden juli en augustus niet inbegrepen, in een school met het Nederlands als onderwijstaal.
- D= de totale stijging aan kleuters in de school, die voldoen aan het leerlingenkenmerk thuistaal niet de onderwijstaal op 27 oktober 2017 t.o.v. de teldag voor de berekening van het werkingsbudget voor schooljaar 2017-2018 .

3. Aanstelling personeelsleden met de extra toelage

Met de extra toelage taalstimulering kunnen personeelsleden aangesteld worden via het systeem “Personeel betaald ten laste van het werkingsbudget”, op basis van artikel 154 § 2 van het decreet basisonderwijs. Dat houdt concreet in dat AgODi in eerste instantie het salaris van de betrokken leerkracht uitbetaalt en de totale loonkost daarna terugvordert van het schoolbestuur. Vermits de middelen moeten gebruikt worden voor initiatie in en versterking van het Nederlands, gaat het in de eerste plaats om de aanstelling van kleuteronderwijzers.

4. Registratie via Discimus

Als een leerling voldoet aan 1 of beide voorwaarden, kan dit via Discimus geregistreerd worden tot 1 december 2017.

- De uitwisseling van het leerlingenkenmerk thuistaal niet de onderwijstaal gebeurt al sinds juni 2013 uitsluitend via Discimus. Hier verandert niets aan.
- Het vaststellen of een kleuter op 27 oktober 2017 gelijktijdig aan de volgende voorwaarden voldoet:
 - uiterlijk op 31 december van het lopende schooljaar jonger dan vijf jaar zijn
 - hij is een nieuwkomer, dit wil zeggen dat hij pas vanaf 1 juli 2017 of later in België verblijft
 - hij heeft niet het Nederlands als thuistaal of moedertaal
 - hij beheerst onvoldoende de onderwijstaal om met goed gevolg de lessen te kunnen volgen
 - hij is maximaal negen maanden ingeschreven, vakantiemaanden juli en augustus niet inbegrepen, in een school met het Nederlands als onderwijstaal
 gebeurt op grond van een schriftelijke verklaring op eer (opgenomen in bijlage5), gedateerd en ondertekend door de ouders of door een persoon die de minderjarige leerling in rechte of in feite onder zijn bewaring heeft. Met deze verklaring op eer wordt geen rekening gehouden wanneer in het inschrijvings- of leerlingendossier documenten aanwezig zijn die deze verklaring tegenspreken. De school houdt deze originele verklaringen ter controle op school bij.

Zodra een leerling aan de 5 voorwaarden voldoet op 27 oktober 2017 en u ook beschikt over een schriftelijke verklaring op eer, duidt u in uw softwarepakket aan dat deze leerling een anderstalige nieuwkomer is.

Op basis van deze registraties in Discimus, kan AgODi berekenen of uw school in aanmerking komt voor de extra toelage. U wordt hiervan op de hoogte gebracht door een dienstbrief met een detail van de betalingsgegevens.

Meer info: <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=13800>